

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA/PRORAČUNA OPĆINE BUSOVAČA ZA PERIOD 2023. - 2025. GODINA

Dokument okvirnog budžeta/proračuna je akt koji sadrži makroekonomske projekcije i prognoze budžetskih/proračunskih prihoda, politike potrošnje te gornje granice rashoda za budžetske/proračunske korisnike za sljedeću i iduće dvije fiskalne godine. Dokument se sačinjava sukladno/u skladu s člankom/članom 15., 16. i članom/člankom 18. Zakona o budžetima/proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl. novine Federacije BiH“, br.102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25/22).

U V O D

Općinski načelnik donosi Dokument okvirnog budžeta/proračuna Općine Busovača za period 2023.-2025. godinu, kojim se uređuje politika financiranja/finansiranja, odnosno procjenjuju prihodi i rashodi.

DOB/DOP predstavlja preliminarni nacrt Budžeta/Proračuna Općine za 2023. godinu i sadrži preliminarne projekcije Budžeta/Proračuna za 2024. i 2025. godinu, a Budžet/Proračun je sredstvo putem kojeg se strateški ciljevi Općinskog načelnika za Općinu provode u usluge, programe, aktivnosti koje ispunjavaju socijalne i druge potrebe njenih građana. Ovaj Dokument izrađen je kao dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za 2023.- 2025.godinu. Cilj DOB/DOP-a je da pomogne da se razvije kvalitetnija strateška osnova za srednjoročno planiranje Budžeta/Proračuna i pomogne kvalitetnija priprema godišnjeg Budžeta/Proračuna kao i unapređenje raspodjele raspoloživih resursa putem izrade Budžeta/Proračuna kojim se u obzir uzimaju strateški pogledi na prihode, prioritete i održivost, veći izlazni rezultati i koristi od javne potrošnje, kao i veći stepen fiskalne odgovornosti, te unapređenje odgovornosti i transparentnosti.

Osnovna funkcija DOB/DOP za period 2023.-2025. godine je da pored osiguranja fiskalne discipline budžetskih/proračunskih korisnika osigura alokaciju budžetskih/proračunskih sredstava u skladu sa prioritetima Općine Busovača, da se postavi strateški okvir i gornja granica resursa unutar kojih bi trebalo pripremiti godišnji Budžet/Proračun.

Podaci za izradu ovog Dokumenta uzeti su iz Budžeta/Proračuna Općine Busovača za 2021. godinu, prvog tromjesječja 2022.godine, Sektora za poreznu politiku i javne prihode i Odjeljenja za makroekonomsku analizu UIO (OMA).

PRIHODI BUDŽETA/PRORAČUNA OPĆINE BUSOVAČA

1. Porezni prihodi

1.1. Indirektni/Neizravni porezi

Indirektni/Neizravni porezi koji se prikupljaju od strane Uprave za indirektno/neizravno oporezivanje uključuju PDV, carinske dadžbine i akcizne dadžbine. Prikupljeni prihodi iz ovih poreza se uplaćuju na Jedinstveni račun koji vodi Uprava za indirektno/neizravno oporezivanje nakon čega se raspodjeljuju slijedećim redom :

1. Raspodjela na račun rezervi,
2. Raspodjela sredstava za finansiranje/financiranje institucija BiH,
3. Raspodjela prihoda između entiteta i Brčko distrikta i
4. Otplata vanjskog duga.

Nakon raspodjele sredstava za otplatu vanjskog duga, preostalo se raspodjeljuje između entiteta i nižih nivoa vlasti (na nivou FBiH vrši se dalja raspodjela prihoda na federalni budžet, budžete kantona i općina i na račune Direkcija cesta temeljem Zakona o pripadnosti javnih prihoda). U skladu sa Zakonom o pripadnostima javnih prihoda u FBiH (Sl. novine FBiH broj 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15) prihodi sa Jedinstvenog računa se dijele kako slijedi:

1. Finansiranje/Financiranje funkcija Federacije 36,20%,
2. Finansiranje/Financiranje funkcija kantona 51,48%,
- 3. Finansiranje/Financiranje jedinica lokalne samouprave 8,42% i**
4. Direkcija za ceste 3,90%.

Prihodi od indirektnih/neizravnih poreza imaju najveće učešće u ukupnim prihodima svih nivoa vlasti. Zbog toga projekcije kretanja istih imaju veliki značaj. Prilikom izrade projekcije prihoda od indirektnih/neizravnih poreza za period 2023.-2025. godine kao izvor je korištena revidirana projekcija prihoda Odjeljenja za makroekonomsku analizu UIO (OMA) dostavljena od strane Ministarstva finansija/finansija SBK/KSB.

1.2. Direktni porezi

U skladu sa Zakonom o pripadnostima javnih prihoda u Federaciji BiH, kantoni i općine prikupljaju niz direktnih poreza, koji uključuju porez na dobit pravnih i fizičkih lica, porez na dohodak, porez na imovinu (porez na imovinu fizičkih i pravnih lica, porez na nasljeđe i darove, porez na promet nepokretnosti fizičkih i pravnih lica) kao i ostale poreze na imovinu koji se naplaćuju i raspoređuju između budžeta/proračuna kantona i općina prema kantonalnim propisima.

2. Neporezni prihodi

Neporezni prihodi uključuju:

- prihodi od poduzetništva i imovine,
- prihodi od taksi/pristojbi i naknada,
- prihodi od novčanih kazni,
- prihodi od imovine,
- prihodi od pružanja javnih usluga, vlastiti prihodi/primici

Prema Zakonu o pripadnostima javnih prihoda u FBiH, neporezni prihodi određeni su propisima na federalnom, kantonalnom i općinskom nivou, što im određuje pripadnost po nivoima vlasti.

**Revidirane projekcije poreznih i neporeznih prihoda općine Busovača
za period 2023.-2025. godina**

Vrsta prihoda	Ostvareno 2021.	Plan 2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.
Prihodi, primici i transferi	6.315.044,00	7.090.000,00	6.990.000,00	7.000.000,00	7.010.000,00
1. POREZNI PRIHOD	3.694.295,00	3.462.800,00	3.471.700,00	3.599.700,00	3.859.700,00
1.1. Porez na dobit	2.857,00	2.000,00	3.000,00	4.000,00	4.000,00
1.2. Porez na imovinu	426.636,00	270.000,00	340.000,00	340.000,00	340.000,00
1.3. Porez na dohodak	837.279,00	750.000,00	870.000,00	925.000,00	988.000,00
1.4. Indirektni porez	2.426.731,00	2.440.000,00	2.258.000,00	2.330.000,00	2.527.000,00
1.5. Ostali porezi	792,00	800,00	700,00	700,00	700,00
2. NEPOREZNI PRIHOD	1.504.112,00	1.205.100,00	1.468.300,00	1.500.300,00	1.550.300,00
2.1. Naknade, pristojbe/takse i ostali prihodi	1.504.012,00	1.204.800,00	1.468.000,00	1.500.000,00	1.550.000,00
2.2. Novčane kazne	100,00	300,00	300,00	300,00	300,00
2.3. Priljubljeni transferi	1.116.637,00	2.422.100,00	2.050.000,00	1.900.000,00	1.600.000,00

RASHODI BUDŽETA/PRORAČUNA OPĆINE

Rashodi Budžeta/Proračuna prema članu/članku 11. Zakona o budžetima/proračuna u Federaciji Bosne i Hercegovine sastoje se od:

- plaća i naknada troškova zaposlenosti,
- doprinosa poslodavca,
- izdataka za materijal, sitan inventar i usluge,
- tekućih transfera i drugih tekućih rashoda,
- kapitalnih transfera i
- izdataka za kamate.

Vrsta rashoda	Ostvareno 2021.	Plan 2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.
UKUPNO	5.803.812,00	7.090.000,00	6.990.000,00	7.000.000,00	7.010.000,00
1. UKUPNI RASHODI I IZDACI	3.861.070,00	4.155.300,00	4.390.000,00	4.500.000,00	4.510.000,00
1.1. Plaće i naknade troškova zaposlenih	1.500.594,00	1.334.000,00	1.400.000,00	1.410.000,00	1.422.000,00
1.2. Doprinosi poslodavca	121.235,00	124.500,00	125.000,00	125.000,00	126.000,00
1.3. Izdaci za materijal, usluge i sitan inventar	402.116,00	1.349.800,00	1.400.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00
1.4. Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.771.331,00	1.149.600,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00
1.5. Kapitalni transferi	58.000,00	185.400,00	250.000,00	250.000,00	250.000,00
1.6. Izdaci za kamate	7.794,00	12.000,00	15.000,00	15.000,00	12.000,00
2. UKUPNI KAPITALNI IZDACI	1.819.510,00	2.899.700,00	2.500.000,00	2.400.000,00	2.400.000,00
2.1. Izdaci za nabavu stalnih sredstava	1.812.042,00	2.599.700,00	2.200.000,00	2.100.000,00	2.100.000,00
2.2. Izdaci za otplate dugova	7.468,00	300.000,00	300.000,00	300.000,00	300.000,00
3. TEKUĆA REZERVA/PRIČUVA	123.232,00	35.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00

Tekući transferi podrazumijevaju transfere pojedincima, transfere neprofitnim organizacijama, udrugama/udruženjima građana, sportskim/športskim klubovima, političkim strankama i ostalim.

Kapitalni izdaci odnose se na finansiranje/financiranje nabavke zemljišta, opreme za općinsku administraciju, izdatke vezane za finansiranje/financiranje investicija (vodovodno kanalizaciona infrastruktura, putevi, javna rasvjeta, uređenja sportskih/športskih terena) i sufinansiranje/sufinanciranje projekata odobrenih od strane donatora. Izvršenje planiranih izdataka uglavnom zavisi od broja apliciranih projekata od strane Općine Busovača i odobrenja istih od strane nadležnih ministarstava.

Izdaci za otplatu dugova u periodu od 2023.-2025. godinu odnose se na otplatu glavnice po osnovu kreditnih zaduženja EBRD I CEB projekat "Regonalni vodovod plava voda" i moguća izmirenja obaveza po osnovu potpisanih mjenica od strane Općine.

Sredstva tekuće rezerve/pričuve planirana u budžetu/proračunu koriste se za nepredviđene namjene za koje u budžetu/proračunu nisu planirana sredstva ili za namjene za koje se tokom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dovoljna sredstva jer ih pri planiranju budžeta/proračuna nije bilo moguće predvidjeti.

OPĆINSKI NAČELNIK